

12. NAPIREND

Ikt.szám: 5612-13/2026.

ELŐTERJESZTÉS

**Inárcs Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének
2026. augusztus 26-án 16³⁰ órai kezdettel tartandó nyilvános ülésére**

Tárgy:	Döntés az Inárcsi Utcafásítási Program I. ütemének elindításáról
Előterjesztő:	Szuróczki Csaba polgármester
Az előterjesztés készítője:	Dunai-Perényi Kata igazgatási ügyintéző
Előterjesztés tartalma:	Határozati javaslat
Szavazás módja:	Egyszerű többség
Megtárgyalja:	Településfejlesztési Bizottság, Pénzügyi és Gazdasági Bizottság,

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

Tisztelt Képviselő-testület!

I. Az előterjesztés célja

Inárcs Nagyközség Önkormányzatának célja a település közterületi zöldfelületeinek folyamatos fejlesztése, a közterületi faállomány bővítése, valamint egy élhetőbb, esztétikusabb és a változó klimatikus körülményekhez jobban alkalmazkodó települési környezet kialakítása.

A fák települési környezetben betöltött szerepe túlmutat az esztétikai szempontokon. **Árnyékot adnak**, párologtatásuk révén **mérséklik a hőterhelést, javítják a mikroklímát**, valamint **szél- és porfogó hatásukkal** kedvezően befolyásolják a közterületek környezeti viszonyait. Emellett növelik a település zöldfelületi és ökológiai értékét.

Az Önkormányzathoz lakossági oldalról is érkezett igény a település közterületeinek fásítására. A lakossági kezdeményezés egyben visszajelzés arra vonatkozóan, hogy a településen igény mutatkozik a közterületek zöldítésére. A program elsődleges célja azonban nem a lakosság számára történő facsemete-osztás, hanem Inárcs közterületi faállományának tervszerű és szakmailag megalapozott bővítése.

II. Az Inárcsi Utcafásítási Program

Az Önkormányzat egy több éven át is folytatható utcafásítási program kialakítását javasolja, amelynek első ütemében legfeljebb 50 darab új közterületi fa telepítésére kerülhet sor.

Az első ütem egyben bevezető jellegű programként szolgálhat, amelynek tapasztalatai alapján a későbbi években a program folytatható és szükség szerint bővíthető.

A program fő céljai:

- a település közterületi faállományának növelése;
- a közterületek árnyékoltságának hosszú távú javítása;
- a települési mikroklíma javítása;
- a hőterhelés mérséklése;
- a zöldfelületek ökológiai értékének növelése;
- a településképp javítása;
- a klímaváltozás kedvezőtlen helyi hatásaihoz való alkalmazkodás elősegítése;
- a lakosság bevonása a közterületi zöldfelületek fenntartásába;
- a későbbi, nagyobb volumenű fásítási programok szakmai és szervezési megalapozása.

A program nem egyszeri faültetési akcióként, hanem hosszabb távú önkormányzati zöldfelület-fejlesztési programként kezelendő.

A program koordinálását és lebonyolítását alapvetően az Inárcsi Polgármesteri Hivatal végzi. A feladatok magukban foglalják különösen a lakossági igények fogadását és nyilvántartását, a helyszínek egyeztetését és bejárását, a közművek és egyéb adottságok figyelembevételét, a lakosokkal történő kapcsolattartást, a fafajok és ültetési helyek egyeztetését, valamint a beszerzéssel és a program adminisztrációjával kapcsolatos feladatokat.

A településüzemeltetési feladatokat ellátó munkatársak közreműködésére a program megvalósítása során csak a szükséges mértékben, elsősorban az egyes ültetési helyek előkészítéséhez, az ültetéshez, illetve az egyéb olyan feladatokhoz kerülhet sor, amelyek a Polgármesteri Hivatal rendelkezésére álló kapacitással nem végezhetők el.

III. A program tervezett ütemezése: I. ütem

A program előkészítése 2026 őszén kezdődhet meg.

2026 őszén és telén:

- a lakossági igények és javaslatok összegyűjtése;
- a potenciálisan fásítható közterületi helyszínek felmérése;
- az ültetésre alkalmas helyszínek kiválasztása;
- a közművek és egyéb infrastruktúrák figyelembevétele;
- az egyes helyszínekhez illeszkedő fafajok és fajták kiválasztása;
- a programban részt vevő lakosokkal történő egyeztetés;
- a várható darabszám meghatározása.

2027 januárjában és februárjában:

- a végleges növényanyag és a kapcsolódó eszközök beszerzési árainak felmérése;
- szükség szerint ajánlatkérések lefolytatása;
- a program végleges műszaki tartalmának kialakítása;
- a tényleges költség meghatározása;
- a 2027. évi költségvetésben a programhoz szükséges előirányzat meghatározása.

2027 tavaszán:

- a szükséges növényanyag és eszközök beszerzése;
- az ültetési helyek előkészítése;
- a fák telepítése;
- támrendszer és öntözőzsák kihelyezése;
- mulcsozás;
- a telepített fák gondozásának megkezdése.

IV. A lakossági igények elbírálásának és a telepítési helyek kiválasztásának szempontjai

A program egyik legfontosabb alapelve, hogy új fa **kizárólag olyan közterületi helyre telepíthető, ahol annak hosszú távú, biztonságos elhelyezése biztosítható.**

Az ültetési helyek meghatározásánál különösen az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- föld alatti közművezetékek;
- légvezetékek;
- csapadékvíz-elvezető árkok és rendszerek;
- meglévő és tervezett járdák;
- úttest és közlekedési felületek;
- kapubehajtók;
- útkereszteződések és a szükséges beláthatóság;
- meglévő növényzet;
- a kiválasztott fafaj várható koronamérete;
- a gyökérzet várható helyigénye;
- az adott közterület későbbi fenntarthatósága;
- esetleges jövőbeni út-, járda- vagy közműfejlesztések.

A helyszínek kijelölése során a hatályos jogszabályokat és Inárcs Nagyközség Önkormányzatának vonatkozó helyi rendeleteit minden esetben figyelembe kell venni.

A lakosság által javasolt helyszín nem jelent automatikusan telepítési lehetőséget. A végleges ültetési helyet az Önkormányzat jelöli ki, a közművek, közlekedésbiztonsági, településképi és fenntarthatósági szempontok figyelembevételével.

A program keretében indokolt esetben az Önkormányzat saját kezdeményezésre is kijelölhet fásításra alkalmas közterületi helyszíneket.

Túligénylés esetén előnyt élvezhetnek az olyan kezdeményezések, amelyek összefüggő fasor kialakítását vagy helyreállítását, egységes utcakép létrehozását, több ingatlan összehangolt fásítását, illetve kevésbé fásított közterületi szakaszok zöldítését teszik lehetővé. A prioritás alkalmazása mellett az egyedi, szakmailag megfelelő igények is támogathatók.

Az egységes utcakép érdekében az Önkormányzat törekedhet azonos vagy harmonizáló fafajok alkalmazására, de ez nem írhatja felül a közmű-, közlekedésbiztonsági, használati és fenntarthatósági szempontokat.

V. Lakossági részvétel

A program előkészítésének részeként az Önkormányzat lehetőséget biztosít a lakosság számára arra, hogy **fásításra alkalmas közterületi helyszínt javasoljon**, illetve **az adott közterületi fa gondozásában részt vállaljon**.

A lakossági igényfelmérés során az érdeklődők megjelölhetik az általuk javasolt helyszínt, azonban a telepítés lehetőségéről minden esetben az Önkormányzat dönt a helyszín szakmai vizsgálata alapján.

A programban részt vevő lakos vállalhatja a telepített fa rendszeres öntözését és gondozását, ezáltal közvetlenül is hozzájárulva a közterületi zöldfelület fenntartásához.

A lakossági részvétel célja nem az önkormányzati feladatok teljes körű átruházása, hanem a közterületi faállomány iránti felelősség és együttműködés erősítése.

VI. A telepíthető fafajok és fajták kiválasztása

A program keretében olyan fafajok és fajták alkalmazása javasolt, amelyek közterületi környezetben megfelelően alkalmazhatók, a helyi adottságokhoz illeszthetők, és a melegebb, szárazabb klimatikus körülmények között is megfelelő ellenálló képességgel rendelkeznek.

A kiválasztás során nem kizárólag a szárazság- és hőtűrés, hanem a településképi érték, a koronaforma, a várható végleges méret, a gyökérzet jellemzői, a fenntarthatóság, valamint az adott ültetési helyhez való illeszkedés is szempont.

A lehetséges fafajok és fajták között – a konkrét helyszín adottságaitól függően – szóba jöhetnek például:

- mezei juhar (*Acer campestre*), különösen megfelelő, közterületi használatra alkalmas fajtái;
- virágos kőris (*Fraxinus ornus*), illetve megfelelő koronájú fajtái;
- déli ostorfa (*Celtis australis*);
- díszkörte, különösen keskenyebb, utcafásításra alkalmas fajták, például a 'Chanticleer';
- vérszilva (*Prunus cerasifera*) megfelelő fajtái;
- közönséges júdásfa (*Cercis siliquastrum*).

A felsorolt fafajok és fajták köre nem tekintendő kizárólagosnak.

A konkrét faj és fajta kiválasztását minden esetben az adott ültetési hely adottságaihoz kell igazítani. Szűkebb utcafronton kisebb koronájú vagy keskenyebb habitusú fa, míg megfelelő méretű zöldsávban nagyobb koronát nevelő, jelentős árnyékolásra képes faj alkalmazható.

VII. Az ültetőgödör kialakítása

Az ültetőgödör kialakítása főszabály szerint a programban részt vevő lakos feladata.

Az Önkormányzat az ültetési hely kijelölését és az ültetőgödör kialakítására vonatkozó szakmai követelményeket előzetesen biztosítja.

Az ültetőgödört a lakosnak az Önkormányzat által meghatározott helyen és az előírt méretben kell kialakítania. A fa csak megfelelően előkészített ültetési hely esetén kerülhet telepítésre.

Méltányosságból, egyedi elbírálás alapján az Önkormányzat segítséget nyújthat az ültetőgödör kialakításában abban az esetben, ha az igénylő életkora, fizikai állapota, egyedülálló élethelyzete vagy egyéb, igazolható körülménye miatt az ültetőgödör kialakítására önállóan nem képes, és annak elvégzését más személy segítségével sem tudja megoldani.

A méltányossági segítségnyújtásról az igénylő kérelmére, az adott körülmények mérlegelését követően a polgármester dönthet, a rendelkezésre álló önkormányzati kapacitás figyelembevételével.

A méltányossági segítségnyújtás nem jelent alanyi jogot az ültetőgödör önkormányzati kialakítására.

VIII. Az ültetés és egyéb tartozékok

Az Önkormányzat biztosítja a program keretében kiválasztott, közterületi telepítésre alkalmas növényanyagot, valamint a fa stabil rögzítéséhez szükséges támrendszert és kötözőanyagot.

A fa telepítésének pontos módját és időpontját az Önkormányzat a programban részt vevő lakossal egyezteti.

Az újonnan telepített fák megfelelő vízellátása a fák megmaradásának egyik legfontosabb feltétele, különösen a telepítést követő első években. A program keretében ezért az Önkormányzat **minden telepített fához egy öntözőzsákot biztosít.**

Az öntözőzsák lehetővé teszi, hogy az öntözés során kijuttatott víz fokozatosan jusson el a fa gyökérzónájához. Egy öntözőzsák kapacitása 50-75 liter is lehet, ez időjárástól függően 1-2 hétig biztosítja a facsemete számára a vízellátást. **A program során ültetett fák esetében az öntözőzsák feltöltése a programban részt vevő lakos feladata lesz.**

A fa megerősödését követően, várhatóan a telepítést követő 2-3 év elteltével, az Önkormányzat megvizsgálhatja az öntözőzsák további használatának szükségességét. Amennyiben a fa fejlettsége és egészségi állapota alapján az öntözőzsák további használata már nem indokolt, az Önkormányzat azt eltávolíthatja és visszaveheti.

A megfelelő állapotú, visszavett öntözőzsákokat a későbbi fásítási programok során ismételten felhasználhatja.

A program keretében minden újonnan telepített fa környezetében **mulcs alkalmazása javasolt,** és a program költségtervezésében ezzel minden fa esetében számolni szükséges.

A mulcs csökkenti a talaj párolgását, mérsékli a talaj felmelegedését, visszaszorítja a gyomosodást, és ezáltal hozzájárul az újonnan telepített fák vízellátásának hatékonyabb

biztosításához. A mulcs alkalmazása különösen fontos a telepítést követő első években, amikor a fa gyökérzete még nem terjedt ki megfelelően.

IX. A telepített fák utógondozása

A telepítést követő időszakban a fák megfelelő vízellátása és gondozása kiemelt jelentőségű.

A programban részt vevő lakosok számára az Önkormányzat rövid tájékoztatást biztosít a telepített fa gondozásának alapvető szabályairól, különösen az öntözés, a mulcs pótlása és a támrendszer ellenőrzése tekintetében.

A telepített fák állapotának nyomon követése érdekében az Önkormányzat a későbbi években felmérheti a programban telepített fák megmaradását és fejlődését.

Amennyiben valamely telepített fa az ültetést követően elpusztul, és pusztulása nem vezethető vissza a nem megfelelő gondozásra, az Önkormányzat pótlásáról egy későbbi fásítási ütem keretében gondoskodhat.

X. A program várható költségei és pénzügyi tervezése

A program első ütemének pontos költsége a jelenlegi előkészítési szakaszban még nem határozható meg teljes pontossággal.

A végleges költség függ többek között a kiválasztott fafajoktól és fajtáktól, a növényanyag méretétől, a ténylegesen telepítendő fák számától, valamint a beszerzés időpontjában érvényes piaci áráktól.

A program költségei között elsősorban az alábbi tételekkel szükséges számolni:

- közterületi telepítésre alkalmas faanyag;
- támrendszer és kötözőanyag;
- öntözőzsák;
- mulcs;
- esetleges kisebb kiegészítő anyagköltségek.

A jelenlegi becslések alapján előzetesen mintegy 50 000–60 000 Ft/fa teljes anyagköltséggel indokolt számolni.

Ennek alapján a program tervezésénél az alábbi nagyságrendekkel indokolt számolni:

Telepítendő fák száma	Becsült költség
25 db	1 250 000–1 500 000 Ft
50 db	2 500 000–3 000 000 Ft

A fenti összeg előzetes becslés, nem minősül végleges költségvetési keretnek. A pontos költség a program előkészítése során, a végleges darabszám és a kiválasztott növényanyag, valamint az egyéb szükséges eszközök beszerzési árainak ismeretében határozható meg.

A 2027. évi költségvetés tervezése során ezért a program megvalósításához a ténylegesen vállalt ültetési mennyiségtől függően mintegy 1,25–3,0 millió Ft nagyságrendű forrással indokolt számolni.

XI. A program fokozatos bevezetésének indoka

Az első ütemben tervezett, legfeljebb 50 darabos faültetési mennyiség meghatározásánál fontos szempont, hogy **az Önkormányzat korábban ilyen jellegű, lakossági jelentkezésen alapuló közterületi fásítási programot nem valósított meg.**

Az első ütem ezért nem kizárólag a fásítás gyakorlati megvalósításának kipróbálását szolgálja, hanem lehetőséget biztosít az azzal járó szervezési és adminisztratív feladatok tényleges felmérésére is.

A program lebonyolítása során várhatóan jelentős munkát igényel többek között:

- a lakossági igények összegyűjtése és nyilvántartása;
- az igénylőkkel történő folyamatos kapcsolattartás;
- a helyszínek előzetes vizsgálata és helyszíni bejárása;
- a közművek és egyéb infrastrukturális adottságok figyelembevétele;
- az egyes ültetési helyek és fafajok egyeztetése;
- az ültetési feltételek és a lakosok feladatainak ismertetése;
- az ültetési időpontok megszervezése;
- az öntözőzsákok és egyéb eszközök nyilvántartása és kezelése;
- a telepített fák utógondozásának nyomon követése;
- szükség esetén a méltányossági kérelmek elbírálásának előkészítése;
- a programhoz kapcsolódó beszerzési, pénzügyi és egyéb adminisztratív feladatok.

Az I. ütem lezárását követően a Polgármesteri Hivatal a program megvalósítása során szerzett tapasztalatokat, különösen a lakossági együttműködést, a felmerült adminisztratív és szervezési feladatokat, a telepített fák állapotát, valamint a program erőforrásigényét kiértékeli, és az eredményekről a Képviselő-testület részére beszámol.

XII. A program értékelése és folytatása

Az első ütem tapasztalatai alapján az Önkormányzat értékelheti a program folytatásának lehetőségét.

Az értékelés során különösen az alábbi szempontok vizsgálhatók:

- a telepített fák megmaradási aránya;
- az egyes fafajok fejlődése;
- a telepítési helyek alkalmassága;
- a lakossági együttműködés tapasztalatai;
- a fenntartás során jelentkező feladatok;
- a program adminisztratív és szervezési erőforrásigénye;
- az egy fára jutó tényleges költség.

A tapasztalatok alapján az Önkormányzat a későbbi években újabb ütemekkel folytathatja a közterületi fásítást.

XIII. Összegzés

Az Inárcsi Utcafásítási Program célja, hogy a település közterületi faállománya tervszerűen, a helyi adottságok és a megváltozott klimatikus körülmények figyelembevételével bővüljön. Az első, legfeljebb 50 darabos ütem a program gyakorlati és szervezési tapasztalatainak összegyűjtését szolgálja.

A program az Önkormányzat és a lakosság együttműködésére épül: az Önkormányzat biztosítja a növényanyagot és az induláshoz szükséges eszközöket, a részt vevő lakos pedig az ültetési hely előkészítésében és a fa gondozásában vállal szerepet.

A program a települési zöldfelületek fejlesztése mellett a közösségi felelősségvállalást is erősítheti.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, a napirendet tárgyalja meg és döntsön az Inárcsi Utcafásítási Program elindításáról.

Inárcs, 2026. augusztus 17.

Tisztelettel,

Szuróczki Csaba
polgarmester

A circular official stamp of the Inárcs Municipality is visible. The outer ring contains the text 'POLGÁRMESTER' at the top and 'INÁRCs' at the bottom. In the center is a coat of arms. A handwritten signature in blue ink is written over the stamp.

Határozati javaslat

Inárcs Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete

1. egyetért az Inárcsi Utcafásítási Program elindításával;
2. a program első ütemében legfeljebb 25/50 darab új közterületi fa telepítését tűzi ki célul;
3. egyetért azzal, hogy a program elsődleges célja Inárcs közterületi faállományának tervszerű bővítése, a települési mikroklíma javítása, a zöldfelületek növelése és a klímaváltozás kedvezőtlen helyi hatásaihoz való alkalmazkodás elősegítése;
4. felkéri a polgármestert és a Polgármesteri Hivatalt, hogy 2026 őszén és telén végezze el a potenciális ültetési helyszínek felmérését, gyűjtse össze a lakossági javaslatokat, és alakítsa ki a program végleges szakmai tartalmát;
5. egyetért azzal, hogy a program keretében új fa kizárólag az Önkormányzat által kijelölt, a vonatkozó jogszabályoknak és helyi előírásoknak megfelelő, szakmailag alkalmas közterületi helyre telepíthető;
6. egyetért azzal, hogy a program keretében elsősorban a szárazságot és a magas nyári hőmérsékletet jól toleráló, közterületi alkalmazásra alkalmas fafajok és fajták kerüljenek kiválasztásra, figyelemmel az adott ültetési hely településképi és műszaki adottságaira is;
7. egyetért azzal, hogy a program keretében az Önkormányzat a telepített fákhöz támrendszert, kötözőanyagot, öntözőzsákot és mulcsot biztosítson;
8. felkéri a polgármestert, hogy a program várható költségeit a 2027. évi költségvetés tervezése során vegye figyelembe, és a program megvalósításához szükséges előirányzatot a véglegesített műszaki tartalom, a várható darabszám és az aktuális beszerzési árak ismeretében a Képviselő-testület elé terjessze;
9. felkéri a jegyzőt, hogy a program előkészítésének eredményeiről és a 2027. évi megvalósítás részletes feltételeiről a Képviselő-testületet tájékoztassa.

Határidő:

az előkészítési feladatokra: 2027. január 31.

Felelős: polgármester, jegyző